

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Четвертинна геологія з основами геоморфології»**

*освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів
напряму 6.040103 Геологія*

В и д а н н я о ф і ц і й н е

Дніпропетровськ
Державний ВНЗ «НГУ»
2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Л И С Т П О Г О Д Ж Е Н Н Я

Програми навчальної дисципліни
«Четвертинна геологія з основами геоморфології»

Галузь знань – 0401 Природничі науки
Напрямок підготовки – 6.040103 Геологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр
Кваліфікація – фахівець в галузі геології

ПОГОДЖЕНО

Голова методичної комісії Державного ВНЗ «НГУ» за напрямом 6.040103 Геологія

_____ В.Ф. Приходченко

" ____ " _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Державного ВНЗ «НГУ»

_____ П.І. Пілов

" ____ " _____ 20__ р.

ПОГОДЖЕНО

Директор науково-методичного центру Державного ВНЗ «НГУ»

_____ В.О. Салов

" ____ " _____ 20__ р.

Керівник розробки

_____ А.Б. Москаленко

" ____ " _____ 20__ р.

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

кафедрою мінералогії та петрографії

2. ВВЕДЕНО

вперше

3. РОЗРОБНИКИ

Москаленко Алла Борисівна, асистент кафедри мінералогії та петрографії.

Вступ

Цей стандарт є складовою стандартів вищої освіти вищого навчального закладу.

Програма навчальної дисципліни «Четвертинна геологія з основами геоморфології» – нормативний документ, який складається вищим закладом освіти на підставі освітньо-професійної програми (ОПП).

Навчальна дисципліна «Четвертинна геологія з основами геоморфології» визначає сукупність модулів, що підлягає підсумковому контролю.

Модуль – задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується певними видами навчальних занять з визначеними цілями (лекційні, лабораторні).

Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в освітньо-професійній програмі підготовки фахівців (ОПП).

Навчальна програма розробляється кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів всіх напрямів і затверджується наказом ректора.

Навчальна дисципліна «Четвертинна геологія з основами геоморфології» – нормативна частина програми підготовки спеціалістів в галузі геології і геологорозвідування і є невід'ємною частиною при підготовці фахівців з напрямку 6.040103 Геологія.

В разі подальшої підготовки фахівця за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня магістра засвоєні знання з дисципліни «Четвертинна геологія з основами геоморфології» мають бути базою для науковій діяльності у галузі геології.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедри ДВНЗ НГУ, що здійснюють викладання навчальної вибіркової дисципліни «Геоморфологія та четвертинна геологія» для бакалаврів з напрямку «Геологія». Стандарт встановлює:

- компетенції, які має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- позначення одиниць фізичних величин, які використовуються в навчальному матеріалі;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт придатний для сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Нормативні посилання

- 2.1. Закон України «Про вищу освіту».
- 2.2. ДК 003 - 95 Державний класифікатор професій.
- 2.3. ДК 009 - 96 Державний класифікатор видів економічної діяльності.
- 2.4. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів за напрямом 6.050303 Переробка корисних копалин.
- 2.5. Наказ МОН №1067 від 2010 -09-11 «Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787».

3. Базові дисципліни

Вища математика
Фізика
Інформатика
Загальна геологія
Основи топографії
Петрографія
Літологія

4. Дисципліни, що забезпечуються дисципліною «Четвертинна геологія з основами геоморфології»

Згідно з ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр напряму 6.040103 це наступні дисципліни:

- «Геотектоніка»
- «Регіональна геологія»
- «Корисні копалини»
- «Промислові типи родовищі корисних копалин»

5. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 5 кредитів ECTS

Денна форма навчання:

Лекції – 72 академічні години.
Лабораторні заняття – 36 академічних годин.
Самостійна робота – 72 академічні години.

6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі
1	Знати мету і задачі геоморфології та четвертинна геології, становище геологічних дисциплін серед наук про природу, суспільних та технічних наук; розуміти основні положення геоморфології, знати класифікацію відкладів, поняття генетичний тип, континентальні відклади (кора вивітрювання, опадові відклади), вільно оперувати геоморфологічними термінами та поняттями, знати геологічну хронологію та періодизацію та основні генетичні типи континентальних відкладів	Лекції - 4 семестр, 7 чверть 1. Передмова. Зміст та задачі дисципліни. Зв'язок геоморфології та четвертинної геології з другими дисциплінами. Практичне та науково-теоретичне значення дисципліни 2. Головні закономірності розвитку рельєфа та формування континентальних осадочних утворень. Фактори та умови рельєфоутворення. Зміст та задачі дисципліни. Зв'язок геоморфології та четвертинної геології з другими дисциплінами. Практичне та науково-теоретичне значення дисципліни. 3. Генетична класифікація форм рельєфу. Зв'язок розвитку рельєфа і формування континентальних осадочних утворень. 4. Генетичні типи континентальних відкладів Схема класифікації генетичних типів континентальних четвертинних відкладів.
2	Вміти користуватись всіма видами геоморфологічних карт для опису території; вміти характеризувати форми рельєфу згідно типового плану як в польових умовах, так і за допомогою картографічного матеріалу; аналізувати особливості екзогенних процесів.	Лабораторні - 4 семестр, 7 чверть 1 Типи геоморфологічних карт. Основні принципи побудови легенди. 2. Складання орогідрографічної характеристики за топографічною основою. 3. Побудова карти глибини розчленовування рельєфу. (І частина)

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі
3	Знати поняття антропогену, четвертинного періоду, історія формування земної кулі за геологічними даними, періодизація та хронологія геологічної історії, клімат та палеоландшафт четвертинного періоду, рослинність та тваринний світ; знати методи датування основних генетичних типів антропогенових відкладів на території України; знати основні кліматичні зміни четвертинного періоду	Лекції - 4 семестр, 8 чверть 5. Схили, рельєф, відклади утворені. Морфологічні класифікації схилів. Морфометричні класифікації схилів. Генетичні типи схилів та їх відкладів. Обвали. Осипи, ссуви 6. Флювіальний релєф, відклади. Базис ерозії і формування продольного профілю водостоку. Типи річкових перехватів. Системи ерозійних форм рельєфу та їх типи. Динамічні фази розвитку водотоків. Механізм формування алювію заплавин. Будова і елементи терас 7. Материкове зледеніння, рельєф, відклади. Зональність материкового зледеніння. Рельєф області екзарації. Рельєф, відклади області акумуляції. Рельєф, відклади перигляціальної області. Лесова формація України, особливості будови, походження 8 Четвертинна геологія. Властивості четвертинного періоду та четвертинних відкладів. Методи четвертинної геології. Принципи четвертинної стратиграфії
4	Вміти давати характеристику геоморфологічним процесам, які відбуваються в даних ландшафтно-геологічних умовах або проходили під час минулих періодів; аналізувати особливості екзогенних процесів та їх вплив на стан сучасного рел'єфу; вміти використовуючи картографічні матеріали та результати польових обстежень, прогнозувати розвиток деструктивних процесів; будувати картосхеми та геолого-геоморфологічні профілі території на основі картографічних матеріалів	Лабораторні заняття - 4 семестр, 8 чверть 1. Побудова карти глибини розчленування рельєфу. (II частина) 2. Побудова геолого-геоморфологічного профілю 3. Побудова геоморфологічної карти

7. Форма підсумкового контролю

Нормативна форма підсумкового контролю – залік. До заліку допускаються студенти, які виконали всі лабораторні роботи з дисципліни «Геоморфологія та четвертинна геологія», мають підсумкові відомості з кожної теми лабораторного заняття, захистили їх перед викладачем і отримали оцінку (самостійність виконання діагностується під час захисту). Підсумковий контроль здійснюється у вигляді комплексного оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни без участі студента на підставі результатів усіх модульних контролів шляхом визначення їх середньозваженого балу, або за оцінкою, яку студент отримав під час здавання заліку. Під час заліку студент отримує квиток, який складається з чотирьох питань. Перші три питання – з теоретичного курсу, виконуються письмово. Останнє питання – практичне. Студент отримує геоморфологічну карту, і повинен описати морфологію і орогідрографію і в підсумку визначити тип рел'єфу. Останнє питання захищається усно.

Оцінювання визначає ступінь оволодіння студентом компетенціями, що передбачені програмою.

Інформаційне забезпечення дисципліни зазначене в п. 10.

8. Вимоги до інформаційно методичного забезпечення.

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету “СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.”

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у вигляді типових ситуаційних вправ з прикладами рішення.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

9. Вимоги до засобів діагностики

Засоби діагностики рівня сформованості компетенції для проведення заліку мають бути подані у вигляді теоретичних питань.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння: $K_3 = N/P$, де N – правильно виконані істотні операції, рішення, відповіді; P – загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії визначення оцінок:

“відмінно” -	$K_3 > 0,9$;
“добре” -	$K_3 = 0,8...0,9$;
“задовільно” -	$K_3 = 0,7...0,8$;
“незадовільно” -	$K_3 < 0,7$.

При остаточній оцінці результатів виконання необхідно враховувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;
- аналізувати та оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;

викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог та чинних стандартів.

10 Рекомендована література

10.1. Москаленко А.Б. Конспект лекцій з дисципліни «Геоморфологія та четвертинна геологія» для студентів напряму підготовки 6. 040103 Геологія (електронна версія).

10.2. Москаленко А.Б. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Геоморфологія та четвертинна геологія» для студентів напряму підготовки 6. 040103 Геологія , - ВНЗ НГУ 2011, -53с.

10.3. Кизевальтер Д.С., Раскатов Г.И., Рыжова А А. Геоморфология и четвертичная геология - М.: Недра, 1985 - 215с.

10.4. Кизевальтер Д.С. Рыжова А.А. Основы четвертичной геологии. -М. Недра, 1985 - 174с.

10.5. Геоморфология Украинской ССР. Уч. Пособие (И.М Рослый Ю.А. Кошик Э.Т. Палиенко. -К.: Вища школа, 1990 - 287с.

10.6. Геоморфологическая карта Украинской ССР и Молдавской ССР масштаба 1:1000 000.-К.: М-во геологии УССР, 1980.

10.7. Карта четвертичных отложений Украинской ССР и Молдавской ССР масштаба 1:1 000 000. - К: Киевский геологоразведочный трест, 1978.

11. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.